

Бережна М. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри перекладу та слов'янської філології
Криворізького державного педагогічного університету*

**МОВЛЕННЄВИЙ ПОРТРЕТ АЛІСИ ЗА АРХЕТИПОМ
«АМАЗОНКА» У ФІЛЬМІ Т. БЕРТОНА
*ALICE IN WONDERLAND***

У роботі розглядаємо особливості формування мовленнєвого портрета кіно персонажа за психологічним архетипом «Амазонка». За основу визначення основних психологічних рис персонажів групи взято класифікацію В. Шмідт (2007). Розвідка є частиною комплексного дослідження цілісної системи психолінгвістичних кіноархетипів найбільш прибуткових фільмів XXI сторіччя. Роботу виконано на матеріалі фентезі-фільму Т. Бертона *Alice in Wonderland* (2010р.) за однойменною книгою Л. Керрала.

Вважаємо, що кінематограф є дієвим засобом впливу на масову свідомість, а моделі, за якими побудовані діалоги у фільмах обраної групи, є загальнозрозумілими та прийнятними для широкого загалу реципієнтів, незалежно від країни, культури, мови, віку та інших соціальних характеристик. У роботі проаналізовано особливості мовлення Аліси Кінслі, загальним обсягом 193 репліки.

За класифікацією В. Шмідт відносимо Алісу до архетипу «Амазонка» [1, с. 48], для якої визначальними рисами є такі:

- Бертонівська Аліса феміністка і буде відстоювати своє право на рівність з чоловіками наперекір суспільному осуду;
- вона прийде на допомогу іншим попри смертельну небезпеку для себе самої;
- вона любить подорожувати та досліджувати нові землі;
- вона не боїться провести ніч на самоті просто неба;

– найбільший її страх – не бути здатною подбати про себе (фізично чи фінансово);

– вона завжди прийме виклик від чоловіка і не відступить, поки не переможе;

– вона цінує жіночу дружбу, але має більше друзів серед чоловіків;

– вона керується інтуїцією частіше ніж логікою;

– вона настільки сконцентрована на досягненні мети, що може сприйматися як байдужа і відчужена.

Отримані результати свідчать, що для мовленнєвого портрета Аліси характерні:

1) окличні речення у поєднанні з апелятивами для привернення уваги адресата чи для формування директивів;

2) декларативи у формі окличних речень для емпатизації сенсу, а також при висловлюванні сильних емоцій таких як подив, гнів, роздратування, розпач;

3) прямі реквестиви, які вимагають відповіді від співрозмовника для просування сюжетних ліній;

4) прямі та непрямі директиви як засіб реалізації лідерської функції персонажа;

5) складні речення з причинно-наслідковим зв'язком для демонстрації логіки мислення.

У мовленні Аліси майже відсутні оцінні лексеми як із негативним, так і з позитивним значенням, відповідно характерною є стриманість у висловлюваннях і оцінках; майже однакова частотність займенників першої особи однини та другої особи однини й множини демонструє з одного боку самодостатність, незалежність персонажа, вміння покладатися у першу чергу на себе, а з іншого боку – піклування про інших, альтруїзм та концентрацію на потребах співрозмовника.

Список використаних джерел:

1. Schmidt V. The 45 Master characters. Cincinnati, Ohio: Writers Digest Books, 2007. 338 p.

2. Alice in Wonderland / Аліса в країні чудес (2010). Режим доступу <https://toloka.to/t100446>